[1]योगः-परियोगः-पलियोगः, [2]युगम्, [3]संयुगः, [A]युयुक्षमाणः, इतीमानि रूपाण्यस्माद् भवन्तीति विशेषः ।

(1350) "युज संयमने" (X-चुरादिः-1807. सक. सेट्. उभ.)

आधृषीयः ।

'योगे च इति द्रुमे ।' इति धा. का. व्याख्या (3-48) ।

'युजेः संयमनार्थे वा णौ योजयति योजति ॥' (श्लो. 64) इति देवः ।

योजकः-जिका, युयोजयिषकः-षिका, योजकः-जिका, [4]युयुक्षकः-क्षिका, योयुजकः-जिका ; योजयिता-त्री, युयोजयिषिता-त्री, युयुक्षिता-त्री ; योयुजिता-त्री ; इत्यादिकानि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकजोषयतिवत् (613) ज्ञेयानि । [B]योजयन् । योजना मानविशेषः ।

(1351) "युजिर् योगे" (VII-रुधादिः-1444. सक. अनि. उभ.)

'युनक्ति युङ्क्ते योगार्थे, समाधौ युज्यते श्यनि ।' (श्लो. 64) इति देवः ।

योजकः-जिका, योजकः-जिका, युयुक्षकः-क्षिका, योयुजकः-जिका ; योक्ता-योक्त्री, योजयिता-त्री, युयुक्षिता-त्री, योयुजिता-त्री ; इत्यादीनि समस्तान्यपि रूपाणि रौधादिकभुनक्तिवत् (1162) ज्ञेयानि ।

---

1. 'हलश्च' (3-3-121) इति संज्ञायां घञि, कुत्वम् । **योगः**=चित्तवृत्तिनिरोधः । '**योगे** च' (वा. 8-2-22) इति वचनात् '**परि**' इत्युपसर्गस्थस्य रेफस्य पाक्षिकं लत्वम् ।

2. संज्ञायां घञि, कुत्वे, उञ्छादि (6-1-160) पाठाद् गुणो न। **युगम्**=चेतनाचेतनानां समाधिः ।

3. संज्ञायां घञि, कुत्वे, प्रतिजनादिषु (4-4-99) पाठात् गुणो न । **संयुगः**=समरः ।

4. आधृषीयत्वेन णिज्विकल्पः । णिजभावपक्षे, 'त्यजि यजि **युजि**रुचिसञ्जिमज्जतीन्—' (भाष्ये 7-2-10) इति व्याघ्रभूतिकारिकायामुपादानात् तत्र च सामान्येन दैवादिक-रौधादिकयोः, णिजभावपक्षे औत्सर्गिकशब्विकरणस्यास्य च ग्रहणस्य व्याख्यातृभिरुपादानादस्यानिट्त्वमिति ज्ञेयम् । तेन सन्नन्ते रूपमेवम् ।

A. 'वाचंयमान् स्थण्डिलशायिनश्च **युयुक्षमाण**ाननिशं मुमुक्षून् ।' भ. का. 3. 41.

B. 'कृष्णोऽथ बाहुयुगलैर्बहु **योजयन्तम्**.....।' धा. का. 3. 48.